

UCHWAŁA NR XLIX.246.2023
RADY GMINY GIELNIÓW

z dnia 20 marca 2023 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów

Na podstawie art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 40) oraz § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączeni, dzielenia, znoszenia i ustalenia granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustaleniu i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji społecznych Rada Gminy Gielniów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Postanawia się wystąpić do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów.

2. Treść wniosku wraz z uzasadnieniem i załącznikami stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Mając na uwadze wyniki konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Gielniów, Rada Gminy pozytywnie opiniuje starania w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Gielniów, obręb geodezyjny Gielniów.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gielniów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Gielniów

Radosław Stachecki

Załącznik do Uchwały Nr XLIX.246.2023
Rady Gminy Gielniów
z dnia 20 marca 2023 roku

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa**

za pośrednictwem

Wojewody Mazowieckiego

Wnioskodawca:

Rada Gminy Gielniów

Plac Wolności 75

26-434 Gielniów

Na podstawie art. 4 ust. 4 oraz art. 4b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 40) oraz § 1 ust. 1 i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączeni, dzielenia, znoszenia i ustalenia granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustaleniu i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 310) przekazuję wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów, wraz z załącznikami.

WNIOSEK
O NADANIE MIEJSCOWOŚCI GIELNIÓW
STATUSU MIASTA

Biorąc pod uwagę wyniki konsultacji społecznych, układ urbanistyczny i przestrzenny oraz charakter zabudowy, rozwiniętą infrastrukturę społeczną i techniczną miejscowości Gielniów, a także względy historyczne oraz więzi społeczne i gospodarcze, zapewniające zdolność do wykonywania zadań publicznych, wnoszę o:

1. Zaakceptowanie wniosku Rady Gminy Gielniów o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów.
2. Utworzenie w miejsce jednostki samorządowej Gielniów – Miasta i Gminy Gielniów.

UZASADNIENIE

Odpowiadając na propozycję Prezesa Rady Ministrów przekazaną za pośrednictwem Wojewody Mazowieckiego pismem BW-I.021.159.2022.EC z dnia 09.12.2022r. dotyczącą podjęcia przez lokalny samorząd i całą społeczność procedury zmierzającej do złożenia wniosku o uzyskanie praw miejskich przez Gielniów w związku z przypadającą w bieżącym roku 160 rocznicą wybuchu powstania styczniowego, Wójt Gminy Gielniów z Radą Gminy podjęli tę istotną dla lokalnej społeczności inicjatywę. Pierwszym działaniem było podjęcie przez Radę Gminy Gielniów w dniu 13 stycznia 2023r. uchwały NR XLVII.235.2023 w sprawie podjęcia procedury związanej z nadaniem miejscowości Gielniów statusu miasta. Wykonanie uchwały Rada Gminy powierzyła Wójtowi Gminy Gielniów. Wójt Gminy na podstawie uchwały NR VIII/16/2019 Rady Gminy Gielniów z dnia 27 marca 2019r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami wydał Zarządzenie nr 4.2023 z dn. 25 stycznia 2023r. w sprawie przeprowadzenia z mieszkańcami Gminy Gielniów konsultacji dotyczących nadania statusu miasta miejscowości Gielniów. Kolejnym Zarządzeniem nr 5.2023 z dnia 25 stycznia 2023 r. powołał zespół do spraw przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Gielniów dotyczących nadania miejscowości Gielniów statusu miasta. Następnie Wójt Gminy Gielniów w dniu 27 stycznia 2023 roku wydał obwieszczenie o przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Gielniów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Gielniów, w którym określił termin i metodę przeprowadzenia konsultacji w powyższej sprawie.

WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

W dniu 17 lutego 2023 roku zakończyły się konsultacje społeczne dotyczące nadania statusu miasta miejscowości Gielniów, trwające od 3 lutego 2023r. Na dzień 3 lutego 2023 roku uprawnionych do głosowania było 3644 mieszkańców Gminy Gielniów, w tym w miejscowości Gielniów 636 mieszkańców.

I. Wyniki konsultacji na terenie Gminy Gielniów

1. Liczba osób uprawnionych do głosowania – 3644
2. Liczba osób biorących udział w głosowaniu 665 co stanowi 18,25 % ogółu uprawnionych do głosowania, w tym 48 kart nieważnych, co stanowi 7,21% wszystkich oddanych głosów.
3. Liczba ważnie oddanych głosów 617, w tym głosy:
 - JESTEM ZA - 428, co stanowi 69,37 % wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - JESTEM PRZECIW – 145, co stanowi 23,50 % wszystkich ważnie oddanych głosów
 - WSTRZYMUJĘ SIĘ – 44, co stanowi 7,13 % wszystkich ważnie oddanych głosów

II. Wyniki konsultacji na terenie miejscowości Gielniów

1. Liczba osób uprawnionych do głosowania – 636
2. Liczba osób biorących udział w głosowaniu 108 co stanowi 16,98 % ogółu uprawnionych do głosowania, w tym 0 kart nieważnych, co stanowi 0 % wszystkich oddanych głosów.
3. Liczba ważnie oddanych głosów 108, w tym głosy:
 - JESTEM ZA - 58, co stanowi 53,70 % wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - JESTEM PRZECIW – 50, co stanowi 46,30 % wszystkich ważnie oddanych głosów
 - WSTRZYMUJĘ SIĘ – 0, co stanowi 0 % wszystkich ważnie oddanych głosów

III. Wyniki na terenie pozostałych sołectw Gminy Gielniów z wyłączeniem miejscowości Gielniów.

1. Liczba osób uprawnionych do głosowania – 3008
2. Liczba osób biorących udział w głosowaniu 557, co stanowi 18,52 % ogółu uprawnionych do głosowania, w tym 48 kart nieważnych, co stanowi 1,60 % wszystkich oddanych głosów.
3. Liczba ważnie oddanych głosów 509, w tym głosy:
 - JESTEM ZA -370, co stanowi 72,69 % wszystkich ważnie oddanych głosów,
 - JESTEM PRZECIW – 95, co stanowi 18,66 % wszystkich ważnie oddanych głosów
 - WSTRZYMUJĘ SIĘ – 44,co stanowi 8,65 % wszystkich ważnie oddanych głosów

**Zestawienie głosów w poszczególnych sołectwach i miejscowości Gielniów
z przeprowadzonych konsultacji społecznych w sprawie nadania statusu miasta
miejscowości Gielniów**

Nazwa sołectwa	Liczba uprawnionych do głosowania	Liczba głosów popierających	Liczba głosów przeciwnych	Liczba głosów wstrzymujących się	Głosy nieważne
Antoniów	179	16	2	-	-
Bieliny	268	33	8	6	1
Brzezinki	214	14	1	-	-
Drynia	139	4	1	5	20
Gałki	159	9	-	-	-
Gielniów	636	58	50	-	-
Goździków	206	18	3	2	1
Huta	35	9	-	1	-
Jastrząb	216	59	4	-	-
Kotfin	139	7	32	4	-
Marysin	125	16	1	3	-
Mechlin	33	7	-	-	-
Rozwady	333	40	6	7	1
Snarki	293	17	8	7	8
Sołtysy	207	35	6	7	9
Stoczki	147	35	1	1	1
Wywóz	175	24	19	-	2
Zielonka	59	10	3	1	4
Zygmuntów	81	17	-	-	1
Razem	3644	428	145	44	48

IV. Głosy nieważne

Nieważne karty do głosowania w ilości 48 nie były brane pod uwagę podczas ustalania wyników konsultacji. O nieważności kart zdecydował brak podpisu lub adresu osoby bądź też postawiony inny znak niż wskazany w ankiecie użyty do zaznaczenia odpowiedzi w wybranej kratce.

V. Podsumowanie konsultacji

Z zestawienia wyników konsultacji otrzymaliśmy pozytywny wynik dla podjętych przez Radę Gminy i Wójta Gminy działań mających na celu złożenie wniosku o nadanie statusu miasta dla miejscowości Gielniów.

Należy zauważyć, że tak wśród mieszkańców Gielniowa jak i pozostałych miejscowości nie zabrakło głosów przeciwnych, które w niewielkim stopniu to faktycznie głosy na „nie” mieszkańców, którzy z zasady są przeciwni wszelkim zmianom. Większość jednak tych osób, które w obecnej chwili negatywnie odpowiedziały na projekt przywrócenia praw miejskich dla Gielniowa, podjęła taką decyzję pod wpływem bieżącej, trudnej sytuacji geopolitycznej w naszym europejskim regionie. Podczas zorganizowanego spotkania władz samorządowych Gminy z mieszkańcami Gminy Gielniów, w trakcie trwania konsultacji Wójt Gminy i Przewodniczący Rady Gminy udzielali uczestnikom spotkania odpowiedzi na wszystkie podnoszone wątpliwości związane ze zmianą statusu Gielniowa.

Główna obawa dotyczyła wzrostu obciążeń finansowych dla gospodarstw domowych. Ponadto należy zwrócić uwagę, że miejscowość Gielniów zamieszkuje niespełna 800 osób i mieszkańcy byli świadomi, że z taką liczbą mieszkańców mają małe szanse na przywrócenie dla Gielniowa praw miejskich. Wśród mieszkańców Gielniowa na przestrzeni ostatnich lat częściej poruszany był temat możliwości reaktywowania procedury kanonizacji błogosławionego Władysława.

Toteż temat przywrócenia praw miejskich był dużym zaskoczeniem ale w perspektywie upływającego czasu nawet teraz, po konsultacjach, w czasie przygotowywania wniosku spotyka się z coraz większą akceptacją społeczną.

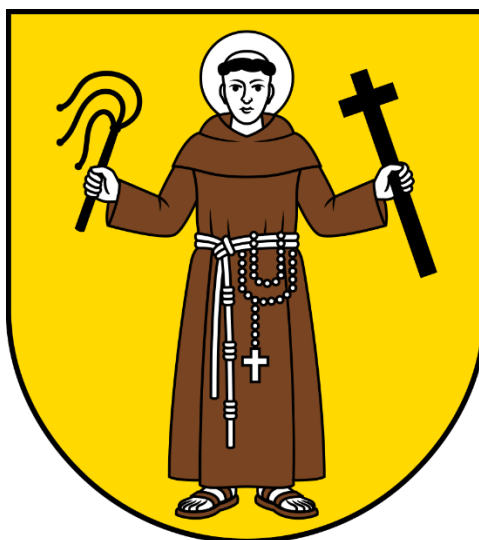
HERB GMINY

Rada Gminy w Gielniowie Uchwałą Nr V/43/90 z dnia 14 września 1990 roku uchwaliła herb Gminy Gielniów, którym jest wizerunek błogosławionego Władysława z Gielniowa.

W grudniu 2022 r. Rada Gminy złożyła wniosek do Komisji Heraldycznej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wyrażenie opinii w sprawie zmiany herbu Gminy Gielniów.

Po pozytywnym zaopiniowaniu Rada Gminy podejmie uchwałę ustalając nowy herb, którego wizerunkiem również będzie błogosławiony Władysław z Gielniowa, przedstawiony jako człowiek młody, bez zarostu na twarzy. Dodatkowo zgodnie z zaleceniami ekspertów zmienione będą atrybuty błogosławionego.

Projekt nowego herbu Gminy Gielniów

PRZESŁANKI HISTORYCZNE

Gielniów na przestrzeni wieków

Pierwsze ślady osadnictwa w okolicach Gielniowa pochodzą z epoki neolitu. Wtedy zaczęły osiedlać się tutaj niewielkie grupy plemion. Około VI wieku pojawili się Słowianie, po których zostały ślady sanktuarium poświęconego bóstwom przyrody na górze „Gródek Leśny”, na południowy wschód od Gielniowa w Lasach Przysuskich.

Dawne ziemie powiatu przysuskiego należały do kasztelani żarnowskiej i skrzyńskiej w prowincji łeczycko-sieradzkiej. Obie leżały w granicach archidiecezji gnieźnieńskiej.

Po podziale dzielnicowym w XII wieku znalazły się w prowincji sandomierskiej. Kasztelania skrzyńska wraz z grodem w Skrzynnie nadana została Piotrowi Duninowi herbu Łabędź, kasztelanowi sprawującemu władzę sądowniczą, administracyjną i wojskową w podległym mu okręgu. Pozostałe grody, jak np.: w Goździkowie, Krajowie czy Rzuconie pełniły funkcje strażnic oraz siedzib rycerskich np: w Kłwowie czy Wistce.

Stopniowo kasztelanie traciły znaczenie na rzecz powiatów, których utworzenie dokonało się w rezultacie organizacji sądów ziemskich ze starostą na czele. Kasztelania skrzyńska znalazła się w powiecie radomskim.

Do III rozbioru Polski dzisiejsze ziemie gminy Gielniów leżały w powiecie opoczyńskim i województwie sandomierskim.

W tradycji lokalnej nie zachowały się żadne legendy o pochodzeniu nazwy Gielniów.

Nazwa może pochodzić od staropolskiego słowa gielń lub gielnik oznaczający kawałek chleba, sera. Końcówka –ów w nazwie może tak jak w przypadku wielu innych miejscowości w regionie pochodzić od imienia założyciela. W przypadku Gielniowa tym legendarnym założycielem mógł być Gielń lub Geln.

W dziele Jana Długosza *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis* w tomie I, s. 362. pojawia się też nazwa Gelnyow. (*załącznik nr 16 do wniosku*)

Gielniów stanowił odwieczne dziedzictwo rodziny Duninów herbu Łabędź.

Pierwsze informacje dotyczące Gielniowa związane są z działalnością Mszczuja ze Skrzynna i arcybiskupa Wincentego Kota, którzy ufundowali w I połowie XV wieku kościół w Sołku, włączyli Gielniów do nowej parafii i nakazali płacenie dziesięciny oraz uposażenia dla wikarego.

Mszczuj to jedna z najważniejszych postaci w naszej lokalnej historii. Był w 10 pokoleniu potomkiem Piotra Włostowica wojewody i doradcy Bolesława Krzywoustego. Urodził się około 1390 roku. Był dworzaninem królowej Zofii – żony Władysława Jagiełły. Jak głosi legenda, będąc przed chorągiewnym chorągwi nadwornej, pokonał i uśmiercił Ulricha von Jungingena, wielkiego mistrza krzyżackiego, w bitwie pod Grunwaldem w 1410 roku. W 1444 roku został starostą opoczyńskim. Miał dwie żony Jadwigę i Annę i dwóch synów Jana- będącego protoplastą Duninów Skrzyńskich i Tomasza – założyciela Duninów Brzezińskich, którzy po jego śmierci w 1446 roku, w wyniku podziału przejęli jego dobra w 1453 roku.

Tomasz Dunin Brzeziński, który po swoim ojcu Mszczuju otrzymał między innymi Brzezinki, Gielniów, Rozwady, Gałki i Wywóz przed 1455 rokiem przeniósł drewniany kościół pod wezwaniem Świętego Krzyża i Świętych Piotra i Pawła z Brzezinek do Gielniowa i w 1455 roku otrzymał od Kazimierza Jagiellończyka prawa miejskie dla Gielniowa i pozwolenie na zaprowadzenie targu i jarmarku.

Akt nadania znajdujący się w budynku Urzędu Gminy

W 1545 roku Stanisław, syn Mikołaja Brzezińskiego przywilejem swym zastrzegł, aby mieszkańcy, za opłatą czynszu dziedzicowi, mogli posiadać grunty i zarządzać nimi, uzyskali prawo produkcji piwa, łowienia ryb w rzekach, wolnego wyrębu w lasach i pasania bydła, w zamian za dostarczanie w czasie wojny dwóch ludzi z końmi i pewną ilością żywności, oraz odrobek w czasie żniw.

W 1577 roku istniał w Gielniowie młyn o 2 kołach.

W roku 1620 król Zygmunt III Waza ponowił jarmarki dla miasta.

W drugiej połowie XVI wieku właściciele Gielniowa Brzezińscy przyjąwszy kalwinizm zmienili kościół parafialny w zbór. W 1612 nastąpiło przywrócenie kościoła katolikom.

Na przełomie XVII i XVIII właścicielem Gielniowa był Konstanty Dunin.

Król August III Sas w 1760 roku nadał 6 nowych jarmarków. Targi w Gielniowie odbywały się w poniedziałki, natomiast jarmarki na św. Marka, we wtorek po św. Trójcy, na Nawiedzenie NMP, na św. Agnieszkę, na św. Filipa Nereusza i w pierwszą niedzielę po św. Mateuszu.

W 1785 roku Gielniów posiadał 6 właścicieli, którymi byli: szambelan Łempicki, chorąży łucki Rzewuski, radomscy księża pijarzy, ksiądz Koźlicki, Szymanowski i Taczanowski.

Miasto było bardzo znane z produkcji świetnego piwa. W 1806 roku spaliły się cztery z ogólnej liczby sześciu browarów.

W następnych latach Gielniów przeszedł na własność do rodzin Załuskich i Szaniawskich.

Na liście rzemieślników figurowali: garbarze - 2, sukiennik, kołodzieje -3, kowale -3, szewcy -6, siodlarz, studniarze -2, krawiec, kominiarze -6, grzebieniarz, górnik i ponyczarz, cieśla.

W końcu XVIII wieku w Gielniowie było 11 jarmarków, w tym między innymi: na św. Pawła, na św. Grzegorz, na św. Marka, na Nawiedzenie NMP, na św. Dominika, na św. Idziego, po Różańcowej niedzieli, w pierwszy poniedziałek na św. Marcina i na św. Łucję. Targów nie było.

Po upadku państwa polskiego Opoczno i okolice należały do monarchii austriackiej, w prowincji Galicja Zachodnia, w cyrkule radomskim. W 1809 r. region przysuski wszedł w skład Księstwa Warszawskiego, departamentu radomskiego i powiatu opoczyńskiego. Kolejne zmiany administracyjne nastąpiły w 1816 r. po utworzeniu Królestwa Polskiego.

W miejsce departamentów utworzone zostały województwa, które dzieliły się na obwody obejmujące od dwóch do trzech powiatów. Gielniów znalazł się w obwodzie opoczyńskim i tymże powiecie. Po likwidacji Królestwa Polskiego, w 1837 r. województwa przekształcono w gubernie. W 1844 r. połączono gubernię sandomierską i kielecką tworząc radomską.

Do parafii Gielniów w tym czasie należały: Alfredów, Bochenka, Bród, Browarek (dziś część Mechlina), Brzuśnia (dziś część Rożka), Budy, Brzezinki, Drynia, Gałki, Gózdź, Huta, Kluczowa, Kraszków, Mechlin, Mroczków Ślepy, Rozwady, Rożek, Snarki, Stefanów, Tartak, Wywóz.

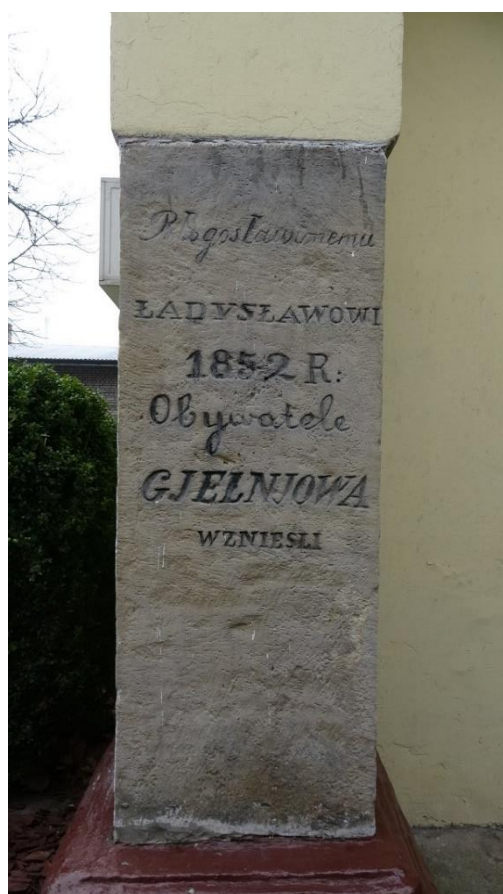
W XIX wieku w Gielniowie mieszkali następujące znane rodziny: Olbrychowie, Bochyńscy, Ziembiccy, Wilkowscy, Grodzieccy, Krzemińscy, Januszewscy, Michalscy, Biernatowscy, Sarnecki, Bocheńscy, Michałowicze, Zyczka, Gosiewscy, Smolińscy, Wawrzakowscy, Sosińscy, Zychowie, Starnawscy, Kułamejscy, Wielochowie, Mikulscy, Tymowscy, Kołaczkowscy, Witkowscy, Długowscy, Piotrowscy, Ostalscy, Poprzeczni, Admizowicze, Ługowscy.

W roku 1827 w mieście były 72 domy i 491 mieszkańców, a w 1861 roku 98 domów i 685 mieszkańców w tym 121 żydów. Istniał dom schronienia dla starych i kalek.

W 1806 roku spłonął drewniany kościół. Do 1866 roku nabożeństwa odprawiano w prowizorycznej kaplicy, którą w niektórych źródłach nazywano wręcz – budą. Istniejący obecnie kościół parafialny budowano w latach 1861-1866, dzięki pomocy między innymi dziedzica sąsiednich dóbr Wywóz Ferdynanda Grabkowskiego, a staraniem proboszcza księdza

Michała Pietrzykowskiego. Była to kamienna, tynkowana, trzynawowa budowla wzniesiona w stylu neogotyckim, posadowiona na planie prostokąta. Dach dwuspadowy, jednokalenicowy kryty blachą, w zachodniej części czworokątna sygnaturka. Ścianę wschodnią z wejściem głównym i kruchtą zamyka okazała czworoboczna wieża dzwonna zwieńczona attyką i wsparta szkarpami. W zachodniej części prezbiterium do którego przybudowane, od północy skarbczyk, od południa zakrystia.. Wewnątrz znajdują się trzy ołtarze: główny z rzeźbą Chrystusa Ukrzyżowanego, boczne, przedstawiające patrona kościoła bł. Władysława i drugi przedstawiający Matkę Boską i św. Jana.

W 1709 roku w miejscu domniemanej lokalizacji domu, w którym urodził się Bł. Władysław, mieszkańcy wznieśli murowaną kaplicę. Uległa ona znacznemu zniszczeniu w czasie pożaru Gielniowa. Odbudowano ją w 1852 roku. Jest to niewielka, jednonawowa budowla, wzniesiona na planie prostokąta, usytuowana na osi północ-południe z jedynym wejściem od północy. Dach dwuspadowy, jednokalenicowy, kryty blachą, od północy wysunięty, wsparty na dwóch kwadratowych filarach - kolumnach, na których wmurowano piaskowcowe tablice. Wschodnia zawiera tekst: „Błogosławionemu Władysławowi 1852 r. obywatele Gielniowa wzniesli”, zachodnia natomiast: „O dziwna opatrności Boga niech miasto Gielniow twa łaska wspomaga, uproś u Boga ś. Władysławie by miasto Gielniow kwitło w dobry sławie D 1796 1709 A”. Wewnątrz prosty niewielki, marmurowy ołtarz, nad którym portret patrona bł. Władysława.

Tablice umieszczone na filarach Kapliczki

W okresie powstania styczniowego w okolicach Gielniowa rozegrało się wiele potyczek. Pierwsze walki rozegrały się 8 marca 1863 roku pod Bąkowem i Rusinowem, a 17 kwietnia oddział Konrada Tomaszewskiego pseudonim „Bończa” stoczył niedaleko Przysuchy zwycięską potyczkę ze ścigającym go podjazdem rosyjskim. Do pierwszej dużej bitwy doszło 22 kwietnia na Skłobskiej Górze. W bitwie tej płk Dionizy Czachowski odniósł zwycięstwo. Zginęło 60 Rosjan, przy 7 stratach własnych. Do niewoli wzięto 11 Rosjan, których sąd polowy skazała na śmierć przez powieszenie. Po bitwie w ślad za uciekającymi kozakami ruszył oddział Bończy. Do zwycięskiej walki doszło w pobliżu cmentarza w Gielniowie, gdzie zginęło 6 Rosjan. W czerwcu w lasach przysuskich przebywał z oddziałem żandarmerii narodowej Kazimierz Wiśniewski. 30 czerwca przez niego powstańcy ponieśli klęskę pomiędzy Goździkowem a Mechlinem. Zginęło 6 powstańców, a ich dowódca dostał się do niewoli. Powstańców pochowano na cmentarzu w Smogorzowie. W 1929 roku na grobie rodacy ufundowali pomnik w kształcie ułożonego z kamieni stożka w który wmurowano tablicę z imionami i nazwiskami poległych.

W lipcu 1863 roku odbyła się zwycięska bitwa pod Ossą, stoczona przez oddział tzw. Dzieci Warszawskich pod dowództwem Ludwika Żychlińskiego. Jednym z powstańców był młody mieszkaniec Przysuchy, który odniósł ciężkie rany. Na polu boju odnalazł go ojciec i chciał rannego syna przewieźć do domu. Syn po drodze zmarł, a jego grób znajduje się w lesie przy drodze Gielniów – Drzewica.

W wyniku pomocy jaką nieśli mieszkańcy Gielniowa powstańcom, w ramach represji ukazem carskim z 13 czerwca 1869 roku Gielniów utracił prawa miejskie i został przyłączony do nowo powstałej Gminy Goździków. (*kopia ukazu stanowi załącznik nr 17*)

Nie można na podstawie dokumentów stwierdzić, kiedy w Gielniowie powstała szkoła. Na podstawie informacji o bł. Władysławie, wiemy, że uczęszczał on do szkoły przykościelnej w Gielniowie. Stąd wniosek, że taka szkoła w II połowie XV wieku musiała istnieć. Do roku 1863 rząd rosyjski zezwalał na prowadzenie szkół polskich. Uczono: religii, śpiewu, czytania, pisania, rachunków, historii, geografii, przyrody i rysunków. Rok szkolny rozpoczynał się po Wszystkich Świętych, a kończył przed Wielkanocą.

Szkołę publiczną w Gielniowie założono w 1902 roku, a pierwszym nauczycielem był Rosjanin o nazwisku Kozak. Uczył on w szkole dwa lata i został zapamiętany jako bardzo srogi, ale bardzo dobry pedagog. Pierwszą szkołę wzniesiono w Gielniowie w 1910 roku. Był to budynek drewniany, składający się z jednej klasy, korytarza, dwóch pokoi, kuchni, spiżarki i sieni. W nowej szkole uczyło się 100 uczniów. 1 września 1913 roku obowiązki nauczyciela przejął Franciszek Kulikiewicz, który prowadził zajęcia do wybuchu I wojny światowej. Po zajęciu Gielniowa przez wojska austriackie Franciszek Kulikiewicz wyjechał do Rosji a jego obowiązki przejęła Michalina Lefertówna.

3 listopada 1917 roku szkoła w Gielniowie przeszła pod zarząd polskiej Rady Regencyjnej, która stworzyła szkolnictwo polskie. Tym samym Michalina Lefertówna była ostatnim nauczycielem czasów rozbiorów i okupacji i pierwszym nauczycielem szkolnictwa polskiego w Gielniowie.

Wraz z odzyskaniem niepodległości, w 1919 roku powiat opoczyński wraz z naszym regionem wszedł w skład województwa kieleckiego. Jednostkami administracyjnymi niższego stopnia były gminy miejskie i wiejskie. Gielniów dalej należał do Gminy Goździków.

We wrześniu 1918 roku z Rosji powrócił Franciszek Kulikiewicz i po zgłoszeniu się do władz objął obowiązki kierownika 2 klasowej szkoły ludowej w Gielniowie. Z inicjatywy Pana Kulikiewicza w 1918 roku założono w Gielniowie Kasę Stefczyka i Ochotniczą Straż Ogniową.

W czasie II wojny światowej obszar Małopolski i Mazowsza należały do Generalnej Guberni, podzielonej na dystrykty i powiaty. Region przysuski znalazł się w powiecie tomaszowskim, w dystrykcie radomskim.

Okolice Gielniowa bardzo szybko stały się jednym z regionów okupowanej Polski gdzie działało Polskie Państwo Podziemne. Już 2 lutego 1940 roku w nieopodal leżących Gałkach zakwaterował się oddział majora Henryka Dobrzańskiego. Sam Hubal kwaterował u Stanisławy i Adama Sokołowskich. Gałki na około 6 tygodni były jedyną w Polsce wolną miejscowością. Oddział szybko rozrastał się do stanu 300 ludzi. Szczęście mieszkańców nie trwało długo. Hubalczycy opuścili Gałki, a do wsi wkroczyli Niemcy. Wszystkich złapanych wywieziono na Firlej w Radomiu gdzie ich zamordowano. Dwa tygodnie później hitlerowcy przeprowadzili powtórny pacyfikację. Gałki spalono, a mężczyznom kazano wykopać w pobliskim lesie dół gdzie zostali rozstrzelani. W obu akcjach zginęło 58 mieszkańców Gałek i okolicznych miejscowości.

Działania hitlerowców nie stłumiły ducha walki w społeczeństwie, które chętnie, chociaż z wielkimi obawami niosło pomoc partyzantom. 8 września 1943 oddział Józefa Rogulskiego „Wilka” zaatakował policję niemiecką, która miała przeprowadzić w Gielniowie łapankę. Po krótkiej walce policjanci się wycofali i do łapanki nie doszło. Niemcy szybko zorganizowali obławę na partyzantów. Oddziałowi partyzanckiemu udało się wycofać do lasu, ale okupił to ciężkimi stratami co spowodowało przerwanie na dwa miesiące działań bojowych. Dowódca Wilk został ciężko ranny.

Po zakończeniu wojny ówczesne władze przywróciły podział administracyjny z 1939 r., czyli nastąpił powrót do powiatu opoczyńskiego w województwie łódzkim.

Mieszkańcy Gielniowa i pobliskich miejscowości wrócili do swoich codziennych zajęć, nastąpił okres odbudowy po zniszczeniach wojennych.

W 1952 roku mieszkańcy najbardziej dotkniętych II wojną światową miejscowości Stefanów, Budy i wielu innych położonych w Lasach Przysuskich przeżyli kolejną traumę. Władze komunistyczne postanowiły zlikwidować te „partyzanckie wsie”, a mieszkańców wysiedlić na tak zwane ziemie odzyskane. Prawdziwym powodem nie było zbudowanie poligonu, który notabene na tym terenie nigdy nie powstał, ale głębokie tradycje partyzanckie ludzi, którzy je zamieszkiwali. Od 2002 roku z inicjatywy Wójta Gminy Gielniów Władysława Czarneckiego, pochodzącego z rodziny wysiedlonej z Bud, organizowana jest, corocznie, uroczystość patriotyczna upamiętniająca partyzantów walczących pod Stefanowem w 1944 roku i wysiedlonych w 1952 roku mieszkańców. *(zdjęcie miejsca pamięci stanowi załącznik nr 21)*

W 1956 r., władze powołały powiat przysuski, składający się z 5 gromad powiatu koneckiego, 15 gromad powiatu opoczyńskiego i 6 gromad powiatu radomskiego. Tak więc w skład powiatu weszły między innymi gromady: Przysucha, Gielniów, Goździków i Bieliny. Przysucha w tym czasie była osadą, ale z racji utworzenia powiatu z siedzibą w Przysusze, przywrócono jej prawa miejskie w 1957 r.

Działalność władz lokalnych, przy pomocy społeczeństwa przyczyniły się do budowy nowego budynku szkolnego w 1961 roku.

W 1973 roku zlikwidowano gromady łącząc je w gminy. Powstała Gmina Gielniów w skład której weszły gromady Gielniów, Bieliny, Goździków i Rozwady.

W 1975 roku, trójstopniowy podział administracyjny kraju zastąpiono dwustopniowym, likwidując tym samym powiaty. Gminy byłego powiatu przysuskiego weszły w skład województwa radomskiego, istniejącego do 31 grudnia 1998 r.

Transformacja ustrojowa w 1989 roku spowodowała przekazanie większej władzy do społeczności lokalnych w wyniku czego 8 marca 1990 r. Sejm RP uchwalił ustawę o samorządzie gminnym. W wyborach powszechnych wybrano radnych do Rady Gminy Gielniów, której pierwszym przewodniczącym został Marek Ziębicki i która wybrała Wójta Gminy Gielniów – Jakuba Starnawskiego.

Zmiany w sposobie zarządzania przyczyniło się do znacznego poprawienia zarządzania majątkiem gminy. W 1992 roku gmina jako jedna z pierwszych w województwie przejęła prowadzenie przedszkoli i szkół. Rozpoczęto budowę przedszkola w Gielniowie. Intensyfikacja poprawy infrastruktury oświatowej nastąpiła po objęciu stanowiska Wójta Gminy Gielniów w 1994 roku przez Władysława Czarneckiego. Oddano do użytku nowe budynki: przedszkola w Gielniowie w 1995 roku, szkoły podstawowej w Rozwadach w 1996 r. a szkoła w Gielniowie została zmodernizowana.

Z dniem 1 stycznia 1999 roku ponownie przywrócono trójstopniowy podział terytorialny kraju reaktywując powiaty. Obecnie gmina Gielniów tworzy wraz z gminami: Borkowice, Klwów, Odrzywół, Potworów, Przysucha, Rusinów i Wieniawa powiat przysuski, wchodzący w skład województwa mazowieckiego.

W 2005 roku miała miejsce jedna z największych uroczystości w historii Gielniowa. Zorganizowano 550- lecie powstania miasta Gielniów i 500 rocznicę śmierci błogosławionego Władysława z Gielniowa. W obchodach wzięły udział najwyższe władze państwowe, samorządowe i kościelne z prymasem Józefem Glempem na czele.

Wśród zaproszonych znalazł się ambasador Szwecji Tomas Bertelman, którego obecność związana była z wieloletnią tradycją lokalną nazywania mieszkańców Gielniowa – Szwedami. Skąd ta nazwa powstała nie wiadomo. Według legendy w okolicy Gielniowa pojawił się oddział szwedzki. Konie żołnierzy zatrzymały się pomiędzy Gielniowem a Wywozem i nie chciały dalej iść. Szwedzi takie zachowanie zwierząt potraktowali jako wróżbę, że powinni przestać walczyć i osiedlić się w tym miejscu. Potem postawili kapliczkę, która stoi do dziś. Na cokole widnieją mało czytelne symbole i resztki daty 17.. i cyfra 2 lub 8. Prawdopodobna data wskazuje na wojnę północną z początku XVIII wieku. Inne opowieści mówią o Szwedach, którzy osiedlili się zmuszeni odniesionymi ranami w czasie szturm Drzewicy w trakcie potopu szwedzkiego. Jak było naprawdę chyba już się nie dowiemy ponieważ nawet w księgach parafialnych nie ma śladu po nazwiskach „szwedzko” brzmiących.

Ważna postać w dziejach Gielniowa

Około 1440 roku w rodzinie mieszczanina Piotra urodził się najbardziej znany mieszkaniec w historii Gielniowa, który na chrzcie otrzymał imię Jan Marcin. Początkowe nauki pobierał on w szkółce przykościelnej. 23 kwietnia 1462 roku został zapisany do szkoły w Krakowie. Gdy młodzieniec przybył do Krakowa żywe tam były jeszcze kazania wygłaszane przez św. Jana Kapistrana i opowieści o nim wywarły wielkie wrażenie na młodym Janie Marcinie. Czując powołanie do stanu, zastukał właśnie do bram klasztoru Ojców Bernardynów. Pod murami, znajdującego się tuż obok Wawelu klasztoru rozpoczął nowicjat przyjmując imię Władysława, a po roku złożył śluby zakonne. W następnych latach prowadził prace duszpasterskie i doskonalił zdolności kaznodziejskie. Został wikariuszem prowincji i rozpoczął wizytowanie podległych mu domów zakonnych rozrzuconych po całej Polsce, od Poznania po Lwów i od Wilna po Kraków. Dzięki jego staraniom wzniesiono dwa nowe klasztory bernardyńskie w Skąpem i w Połocku, przyjęto ustawy zakonne zwane konstytucjami, których był autorem, oraz wzbogacił biblioteki zakonne o nowe woluminy.

W 1498 roku po porażkach Polaków w wojnach z Turkami i zamordowaniu zakonników w Samborze napisał antyfonę, zawierającą prośbę do Chrystusa, aby chronił chrześcijan. Jako wybitny kaznodzieja chciał trafiać do słuchaczy, dlatego zajął się pisaniem pieśni w języku zrozumiałym przez rodaków. Najbardziej znanymi jego dziełami stały się „Jezusa Judasz sprzedał za pieniądze nędzne”, „Już się anieli wiesielą”, „Jasne Krystowo oblicze” i „Świebodność Boga żywego”. Są to przykłady jednych z pierwszych dzieł literackich w języku polskim, dlatego są historycy literatury, którzy uznają Władysława, a nie Mikołaja Reja za ojca literatury polskiej.

W ostatnich latach życia Władysław osiadł w Warszawie i zajął się tym co zawsze dawało mu najwięcej satysfakcji – na głoszeniu kazań. Jego niezwykle entuzjazm sprawiał, że słuchającym go ludziom się wydawało, że kaznodzieja unosi się nad kazalnica. Nic dziwnego, że kazania szybko zaczęły przyciągać tłumy ludzi z całej Warszawy, a także z okolic, więc musiano msze przenosić na plac przy Kościele św. Anny. Do historii przeszły kazania wygłoszone przez Ojca Władysława w czasie Wielkiego Postu 1505 roku. Emocje sięgnęły zenitu podczas sławnego kazania wygłoszonego w Wielki Piątek 21 marca. Tego dnia, porwany ekstatycznym uniesieniem, w pewnej chwili zasłabł i nie wymówił już żadnego słowa. Przeniesiony przez braci, do klasztornej celi. Zmarł po sześciu tygodniach – 4 maja 1505 roku. Wielka szkoda, że nie zachowały się do naszych czasów teksty żadnych kazań.

Ojca Władysława już za życia uważano za świętego, zaś po śmierci jego kult wzrastał nieustannie. Zaczęły się pojawiać „cudowne uzdrowienia” uzyskane za wstawiennictwem Władysława. Wydarzenia te spowodowały, że w 1627 roku rozpoczęto proces beatyfikacyjny.

11 lutego 1753 roku papież Benedykt XIV wydał dokumenty beatyfikacyjne Władysława z Gielniowa. W roku 1759 bł. Władysław został patronem Królestwa Polskiego i Litwy, a w 1962 roku Warszawy.

Pomnik Błogosławionego Władysława usytuowany przy kaplicy

ZABYTKI

Rada Gminy Gielniów Uchwałą Nr XXII.102.2020 z dnia 4 września 2020 roku przyjęła „Gminny program opieki nad zabytkami na lata 2020 – 2023 dla Gminy Gielniów”. W gminnej ewidencji zabytków jest 57 obiektów objętych ochroną w samym Gielniowie, w tym 26 budynków mieszkalnych i Kościół Parafialny usytuowany przy rynku, czyli obecnie Placu Wolności.

Układ urbanistyczno- architektoniczny z okresu XV-XX w. obejmujący w zasadzie centrum Gielniowa (Plac Wolności) oraz część budynków mieszkalnych z ulic przyległych do Placu Wolności.

Zabudowa pierzejowa w Gielniowie przy Placu Wolności

Kościół Parafialny p.w. bł. Władysława w Gielniowie (zdjęcie poniżej)

Pierwotny kościół, drewniany, istniał w XV w. W połowie tego wieku powstała parafia w Gielniowie. W 1806 r. spaliła się świątynia i przez ponad pół wieku msze odprawiano w prowizorycznym budynku, przez moment również w kościele w Bielinach. W 1861 r. staraniem ks. Michała Pietrzykowskiego rozpoczęto budowę kościoła murowanego. Ukończono prace w 1866 r. Restaurowany w 1901 r. Kościół jest murowany z kamienia, o rzucie prostokąta z węższą wieżą prostokątną od zachodu, halowy, trójnawowy (boczne nawy o połowę węższe niż nawa główna, wzniesiony w stylistyce neogotyckiej. Wieża zachodnia dekoracyjnie ukształtowana, pełniąca rolę fasady z przyporami narożnymi, dwustopniowymi, zwieńczona krenelażem. Nad wejściem głównym, zakończonym ostrołukowym nadproże prostokątne, ogzymsowane. Nad nim fryz w polu prostokątnym. Po bokach wieży w elewacji pod gzymsem koronującym fryzy dekoracyjne. Otwory okienne (z profilowanymi gzymсами podokiennymi) i blendy (elewacja zachodnia) oraz drzwiowe zakończone ostrołukowo z wyjątkiem dwóch okien prostokątnych w elewacji wschodniej. Budynek przykryty dachem

dwuspadowym, z blachy. Wieżba dachowa krokwiowa. Na kalenicy od wschodu sygnaturka z wysokim czterobocznym hełmem. Nawy boczne oddzielone od nawy głównej filarami prostokątnymi z głowicami profilowanymi. Wnętrze przykryte stropem. Remont kościoła przeprowadzono w 1997 r.

Kaplica p.w. bł. Władysława z Gielniowa przy ulicy Piłsudskiego (zdjęcie poniżej)

Kaplica jest zbudowana na miejscu wcześniejszej kapliczki słupowej z 1709 r. Obecna jest z kamienia wapiennego, otynkowana, na rzucie prostokąta z podcieniem od frontu, jednoosiowa z wejściem na osi, przykryta dachem dwuspadowym. Wieżba dachowa krokwiowo-jętkowa. Brak gzymsów wieńczących. Na filarach podcienia napisy poświęcone bł. Władysławowi oraz budowie obecnej kaplicy i poprzedniej, tej z 1709 r. Otwory okienne ostrołukowe. Wnętrze przykryte filongowym stropem.

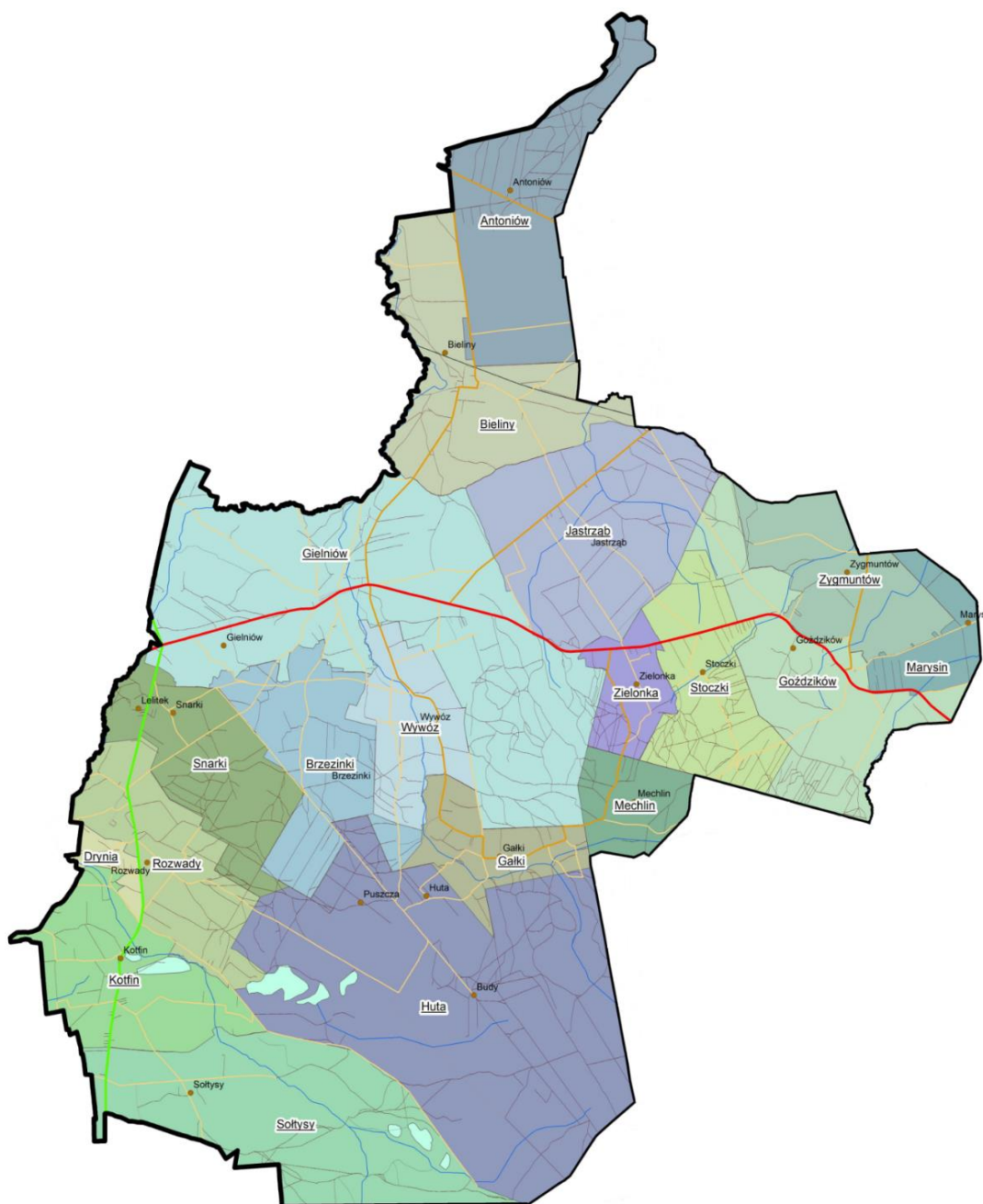

PRZESŁANKI SPOŁECZNO – GOSPODARCZE

POŁOŻENIE

Gmina Gielniów to gmina wiejska znajdująca się w południowo-zachodniej części województwa mazowieckiego, jedna z 8 gmin powiatu przysuskiego.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 7922 ha. W skład administracyjny gminy wchodzi 19 sołectw obejmujących 28 miejscowości: Alfredów, Antoniów, Bieliny, Brzezinki, Bochenka, Bród, Drynia, Huta, Gielniów, Gałki, Goździków, Gózdź, Jastrząb, Kotfín, Kolonia Brzezinki, Lelitek, Marysin, Gościniec, Mechlin, Rozwady, Rożek, Puszcza Rozwadzka, Snarki, Sołtysy, Stoczki, Wywóz, Zielonka, Zygmuntów.

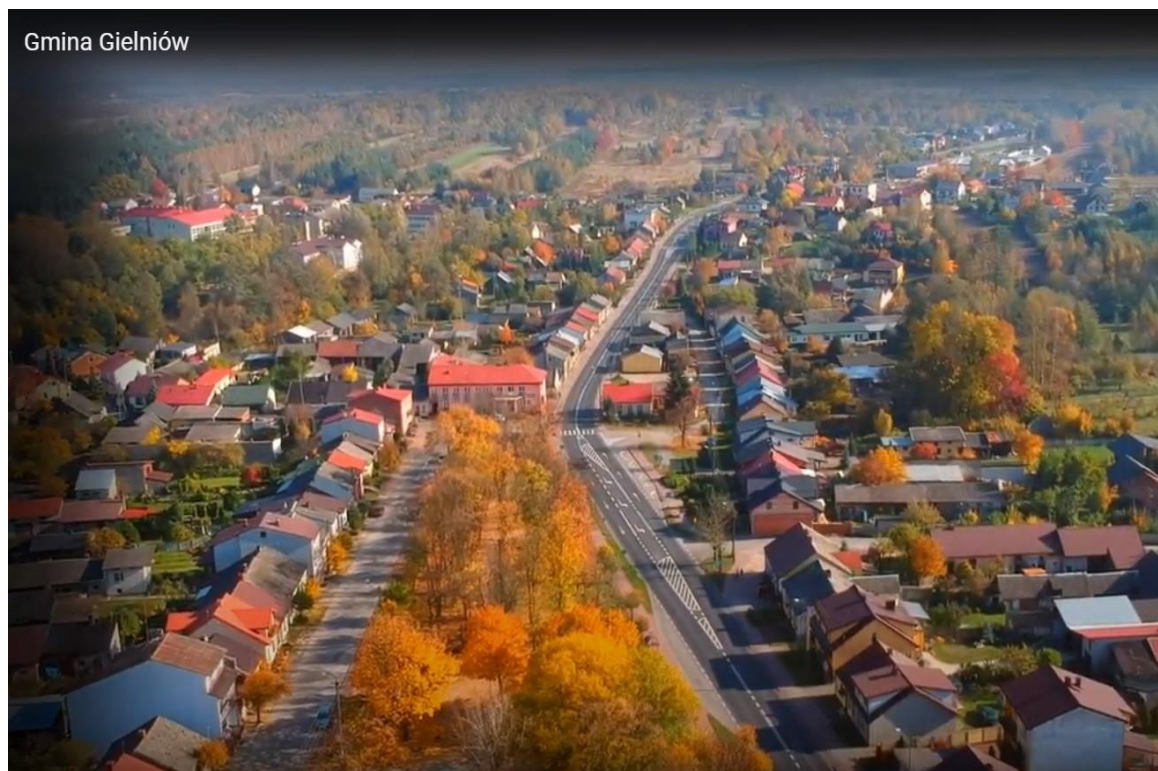
Miejscowość Gielniów jest położona w środkowej części gminy i zajmuje powierzchnię 1206,5269 ha, przez co jest największą miejscowością w gminie. Gmina położona jest w zachodniej części obrzeżenia mezozoicznego. Część gminy usytuowana jest w obrębie Równiny Radomskiej a część w obrębie Garbu Gielniowskiego.

Rzeźba terenu została ukształtowana w wyniku działań takich czynników jak akumulacja lodowcowa i eoliczna, denudacja, erozja rzeczna. Południowo – zachodnia część to wysoczyzna plejstocenska, której rzeźba ma łagodne formy. Występują tu niewielkie garby i poziomy denudacyjne. Formami urozmaicającymi rzeźbę są pagórki i tarasy.

Na obszarze Garbu Gielniowskiego nachylenia podłoża budującego dochodzą nawet do 10%. Ponadto na całym obszarze występują formy związane z działalnością rzeczna. Obszar gminy kształtują utwory jurajskie, warstwy te są lekko sfałdowane.

ZABUDOWA

O miejskości Gielniowa świadczy również zabudowa charakterystyczna dla miast średniowiecznych. W centrum znajduje się wydłużony rynek o wymiarach 200x50 m z traktami wychodzącymi z jego 4 naroży: dzisiejsze ulice: Opoczyńska i Armii Krajowej; Hubalczyków i Jasna; Józefa Piłsudskiego i Strażacka oraz Zielona. Centrum rynku w przeszłości wykorzystywane jako plac targowy, obecnie zostało przekształcone w park w którym znajduje się monumentalna kolumna kamienna z XVIII wieku i współczesne: muszla koncertowa, plac zabaw dla dzieci i siłownia zewnętrzna.

Centralna część Gielniowa z lotu ptaka

W krótszych pierzejach rynku znajdują się: w zachodniej- Kościół Parafialny pod wezwaniem błogosławionego Władysława z Gielniowa, a we wschodniej budynek Urzędu Gminy w Gielniowie, w którym siedzibę ma również Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz placówka Poczty Polskiej.

W dłuższych pierzejach północnej i południowej zlokalizowane są zwarte zabudowania mieszkalne rozdzielone tylko wąskimi, najczęściej wspólnymi dla sąsiednich posesji wjazdami.

W północno- wschodniej części Gielniowa położone są budynki Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gielniowie, w skład którego wchodzi: budynek szkoły z halą sportową, budynek przedszkola z przyległym placem zabaw, boisko sportowe,, Orlik”.

W tej części Gielniowa mieści się również budynek instytucji kultury, w której siedzibę ma Gminna Biblioteka Publiczna, Ochotnicza Straż Pożarna w Gielniowie oraz swą siedzibę ma również Lokalna Grupa Działania „Wszyscy Razem”.

Nieopodal znajduje się budynek Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

W południowo – wschodniej części Gielniowa usytuowany jest budynek filii Banku Spółdzielczego a nieco dalej Stadion Gminny.

W Gielniowie jest 321 budynków mieszkalnych z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Coraz więcej osób jednak wybiera tą miejscowość na swoje stałe miejsce zamieszkania, na co wskazuje liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy:

- 2020 rok – wydano 10 pozwoleń na budowę,
- 2021 rok – wydano 14 pozwoleń na budowę,
- 2022 rok – wydano 15 pozwoleń na budowę.

LUDNOŚĆ GIELNIOWA

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w Gielniowie zamieszkiwały 763 osoby. Poza mieszkańcami przebywającymi w miejscowości na stałe, występuje wzrost liczby osób przebywających w Gielniowie w okresie letnim.

ZATRUDNIENIE

Większa część mieszkańców Gielniowa zatrudniona jest poza rolnictwem. W samym Gielniowie praktycznie zanika działalność rolnicza a na terenie pozostałych sołectw nieliczne osoby zajmują się produkcją rolną czy hodowlą zwierząt gospodarskich.

Mieszkańcy Gielniowa zatrudnieni są w licznych gałęziach gospodarki na terenie Gminy Gielniów a także poza nią, w większych miejscowościach takich jak Opoczno, Przysucha czy Drzewica.

W znacznym stopniu mieszkańcy posiadają zatrudnienie w licznych działalnościach gospodarczych prowadzonych na terenie gminy oraz w samej miejscowości Gielniów.

Wśród istniejących na początku 2023 roku na terenie gminy podmiotów gospodarczych, w samym Gielniowie zarejestrowanych jest 50 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, w tym 5 podmiotów to spółki prawa handlowego.

Na podstawie PKD wśród prowadzonych działalności występują :

- Wykonywanie pozostałych robót drogowych wykończeniowych- 3 podmioty
- Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych – 8 podmiotów
- Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych – 2 podmioty
- Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli – 2 podmioty
- Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego – 1 podmiot
- Wydobywanie żwiru i piasku – 1 podmiot
- Roboty związane z budową dróg i autostrad- 1 podmiot
- Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – 6 podmiotów
- Produkcja mebli kuchennych – 1 podmiot
- Sprzedaż hurtowa i detaliczna motocykli, ich naprawa i konserwacja oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna części i akcesoriów do nich – 1 podmiot
- Sprzedaż detaliczna drobnych wyrobów metalowych, farb i szkła prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 1 podmiot
- Sprzedaż detaliczna owoców i warzyw prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach- 1 podmiot
- Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne – 2 podmioty
- Produkcja pozostałych wyrobów z drewna – 1 podmiot
- Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania – 1 podmiot
- Restauracje i inne placówki gastronomiczne – 1 podmiot
- Produkcja piwa – 1 podmiot
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu – 1 podmiot
- Produkcja wyrobów rymarskich – 1 podmiot
- Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki – 1 podmiot
- Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi – 1 podmiot
- Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw – 1 podmiot
- Produkcja pozostałych wyrobów z betonu, gipsu i cementu – 1 podmiot
- Sprzedaż detaliczna wyrobów farmaceutycznych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach – 1 podmiot
- Pogrzeby i działalność pokrewna – 1 podmiot
- Działalność weterynaryjna – 1 podmiot
- Działalność pogotowia ratunkowego – 1 podmiot
- Sprzedaż hurtowa żywych zwierząt – 1 podmiot

INFRASTRUKTURA DROGOWA

W Gielniowie znajduje się rozbudowana infrastruktura drogowa. Wszystkie ulice posiadają nawierzchnię asfaltową, a większość wyposażona jest w chodniki. W miejscowości znajduje się 16 ulic:

- Armii Krajowej,
- Błogosławionego Władysława,
- Hubalczyków,
- Jasna,
- Jaśminowa,
- Józefa Piłsudskiego,
- Opoczyńska,
- Partyzantów,
- Plac Wolności,
- Południowa,
- Słoneczna,
- Spacerowa,
- Sportowa,
- Strażacka,
- Szkolna,
- Zielona.

Układ komunikacyjny istniejący w gminie, zapewnia bardzo dobre relacje z otoczeniem zarówno zewnętrznym, jak i wewnątrz obszaru gminy. Do tego układu należą: droga krajowa, wojewódzka, drogi powiatowe i gminne, które bezpośrednio bądź pośrednio łączą stolicę gminy - Gielniów z miejscowościami z obszaru gminy z pozostałymi gminami powiatu przysuskiego oraz z sąsiednimi ośrodkami powiatowymi i innymi województwami.

Sieć komunikacyjną Gminy Gielniów stanowią:

- droga krajowa nr 12 relacji Lublin – Radom – Łódź.
- droga wojewódzka nr 728 łącząca drogę S7 w Grójcu z drogą DK7 w Jędrzejowie. Droga ta przebiega w zachodniej części Gminy Gielniów;
- drogi powiatowe:
 - nr 3309W Gielniów – Gałki – Zielonka,
 - nr 3321W Zychorzyn – Jastrząb – dr. krajowa nr 12,
 - nr 3322W Drzewica – Bieliny – Gielniów.

Uzupełnienie powyższych dróg stanowią drogi gminne, które łączą poszczególne miejscowości w gminie, tworząc sieć pozwalającą na dogodne przemieszczanie się mieszkańców na terenie gminy.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

W Gminie Gielniów blisko 98% gospodarstw domowych posiada dostęp do zbiorczej sieci wodociągowej. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 73,39 km, natomiast łączna liczba budynków mieszkalnych podłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej wynosi 1 694.

Na terenie gminy znajdują się 4 stacje uzdatniania wody:

- SUW Brzezinki,
- SUW Rozwady,
- SUW Zygmuntów,
- SUW Jastrząb.

INFRASTRUKTURA KANALIZACYJNA

W Gminie Gielniów wybudowana jest sieć kanalizacyjna o długości 62,05 km, do której podłączone są 832 budynki.

Miejscowości posiadające sieć kanalizacyjną to: Gielniów, Brzezinki, Antoniów, Bieliny, Gałki, Goździków, Jastrząb, Marysin, Stoczki, Wywóz, Zielonka, Zygmuntów. W bieżącym roku przystąpiono do prac budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Rozwady, Drynia, Snarki, Bochenka.

W miejscowości Gielniów działa mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków, do której ścieki sanitarne z terenu Gminy Gielniów dopływają systemem grawitacyjnym i tłocznym. Maksymalna przepustowość oczyszczalni to 386 m³/dobę, aktualnie średnio dobowy dopływ ścieków to ok. 193 m³/d.

W związku z systematyczną rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej w poszczególnych miejscowościach obecnie trwają procedury w zakresie wyłonienia wykonawcy w przedmiocie modernizacji istniejącej oczyszczalni poprzez uruchomienie drugiego reaktora i remont obecnie pracującego.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Opieka nad zwierzętami

Do zadań własnych gminy – zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt – należy zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie. Rada Gminy, wypełniając ten obowiązek, określa w drodze uchwały corocznie do 31 marca program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program ten realizowany jest poprzez:

- Wskazanie gospodarstwa rolnego, zapewniającego miejsce dla zwierząt gospodarskich;
- Wskazanie schroniska, które realizuje zadanie poprzez wyłapywanie oraz przyjmowanie zwierząt bezdomnych dostarczanych przez uprawnione podmioty;
- Zakup i wydawanie karmy społecznym opiekunom kotów wolnożyjących;
- Zapewnienie opieki weterynaryjnej rannym lub chorym kotom;
- Zapewnianie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Na podstawie zawartej umowy opiekę oraz wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Gielniów w 2022 r. realizowało Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. W 2022 r. do schroniska oddano 14 psów. Koszt realizacji programu w 2022 r. wyniósł 30 258,00 zł.

Na realizację w/w zadań w bieżącym roku przeznaczono w budżecie gminy środki w wysokości 59 400,00 zł.

Gospodarka Odpadami

W Gminie Gielniów od 1 lipca 2013 roku został wprowadzony system gospodarowania odpadami komunalnymi. Od początku trwania nowego systemu gospodarowania odpadami gmina zapewnia mieszkańcom:

- pojemniki na odpady,
- worki na odpady segregowane,
- 2 razy do roku zbiórki wielkogabarytowe,
- zbiórka baterii – we wskazanych punktach użyteczności publicznej (m. in. urząd gminy, szkoły).

Usługa odbierania i transportu odpadów komunalnych z terenu gminy do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych realizowana jest przez podmiot wyłoniony w drodze przetargu nieograniczonego obecnie jest to PGKiM Sp. z o.o. w Przysusze.

Opłata za odbiór odpadów wynosi 12,50 zł od osoby zamieszkałej. W przypadku zadeklarowania prowadzenia kompostownika na bioodpady istnieje możliwość obniżenia opłaty do 11,50 zł od osoby zamieszkałej.

W ramach gospodarki odpadami gmina przyjmuje folie rolnicze, siatki i sznurki do owijania balotów, opakowania po nawozach oraz opakowania typu BIG BAG.

Zadanie realizowane jest ze środków pozyskanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Usuwanie azbestu

Bardzo istotną dla społeczeństwa rzeczą jest świadomość dotycząca szkodliwości azbestu. Azbest jest zaliczany do substancji o udowodnionym działaniu rakotwórczym dla człowieka. W związku z powyższym Gmina Gielniów od 2019 r. występuje do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie w ramach programu pn. „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie województwa mazowieckiego” na usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gielniów. Do tej pory udało się usunąć z terenu gminy 587, 688 Mg azbestu za kwotę 184 857, 03 zł.

BEZPIECZEŃSTWO I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Na terenie Gminy Gielniów funkcjonują cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP Gielniów, OSP Rozwady, OSP Jastrząb i OSP Snarki. Dwie jednostki – OSP Gielniów i OSP Rozwady należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego. Każda z jednostek posiada własne strażnice, które są odpowiednio wyposażone i systematycznie przechodzą wymagane remonty.

Wszystkie jednostki a szczególnie OSP Gielniów, OSP Rozwady i OSP Jastrząb wyróżniają się dużym zaangażowaniem i pomocą w akcjach gaszenia pożarów, wypadkach i innych zagrożeniach występujących na terenie Gminy Gielniów a także na terenach sąsiednich gmin, dzięki posiadanym samochodom bojowym. OSP Gielniów w swoim posiadaniu ma dwa średnie samochody pożarniczo- gaśnicze: Star 244 oraz Iveco Eurocargo, OSP w Rozwadach dysponuje średnim samochodem pożarniczo- gaśniczymi Volvo, OSP Jastrząb posiada średni samochód pożarniczo- gaśniczy Mercedes oraz lekki samochód pożarniczo- gaśniczy Lublin. Jedynie OSP w Snarkach nie posiada własnego samochodu strażackiego, ale również angażuje się w prace na rzecz lokalnej społeczności.

W gminnych jednostkach OSP służą głównie mężczyźni. Jedynie w OSP w Gielniowie możemy spotkać kobiety, które coraz chętniej wstępują do OSP.

OSP w Gielniowie – 50 członków, w tym 7 kobiet

OSP w Rozwadach- 25 członków

OSP w Jastrzębiu- 22 członków

OSP w Snarkach – 14 członków

Każdy ze strażaków jest zawsze w pełnej gotowości do ratowania życia ludzkiego i zwalczania zagrożeń, które najczęściej występują na terenie gminy. Takimi zagrożeniami są:

- pożary lasów,
- pożary łąk i nieużytków,
- pożary budynków mieszkalnych i budynków gospodarstwa domowego,
- wypadki w komunikacji drogowej,
- podtopienia i powodzie,
- zdarzenia spowodowane siłami natury (np. silne wiatry, gwałtowne ulewy, grad).

INTERNET

Na terenie Gminy Gielniów usługa dostępu do internetu realizowana jest w następujących technologiach:

DSL - Operator ORANGE

ŚWIATŁOWÓD - Operator: Orange, Netia, T-mobile, Inea i wielu innych

MOBILNY 4G - Operator: Orange, Netia, T-mobile, Inea i wielu innych

RADIOWY – Udostępniony przez Starostwo Powiatowe w Przysusze w programie przeciwdziałania wykluczenia cyfrowego

OŚWIATA

Na terenie Gminy Gielniów funkcjonują trzy szkoły podstawowe o strukturze organizacyjnej klas I-VIII oraz jedno przedszkole:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bielinach z oddziałem przedszkolnym,
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Rozwadach z oddziałem przedszkolnym,
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gielniowie, w skład którego wchodzi:
 - Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Gielniowie
 - Przedszkole Samorządowe w Gielniowie.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Gielniowie swoim obwodem obejmuje 19 miejscowości. W skład zespołu wchodzi: ośmioklasowa szkoła podstawowa oraz przedszkole samorządowe.

Publiczna Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Gielniowie to szkoła na wysokim poziomie pod względem edukacyjnym, promująca wartości społeczne i patriotyczne, dbająca o wszechstronny rozwój i bezpieczeństwo swoich uczniów

W roku szkolnym 2022/2023 do 8 oddziałów uczęszcza 137 uczniów. Do zespołu szkolno-przedszkolnego uczęszczają uczniowie i dzieci z innych obwodów, jak również sąsiednich gmin, zachęcone wysokim poziomem edukacyjnym, bogatą bazą szkoły, jej wyposażeniem i przyjazną atmosferą wynikającą z kompetencji, otwartości i życzliwości wszystkich pracowników zespołu. Uczniowie mają do dyspozycji 10 sal lekcyjnych wyposażonych w nowoczesne pomoce dydaktyczne, w tym monitory, tablice interaktywne czy roboty do programowania. Szkoła posiada także dwie profesjonalne pracownie komputerowe.

Przy szkole zlokalizowana jest pełnowymiarowa i w pełni wyposażona hala sportowa oraz kompleks boisk sportowych „ORLIK”. Służy on zarówno młodzieży szkolnej jak i mieszkańcom Gminy Gielniów.

W szkole funkcjonuje świetlica szkolna, składająca się z dwóch sal, wykorzystywanych do realizacji zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz stołówka szkolna z nowoczesną bazą kuchenną, która przygotowuje posiłki dla uczniów zespołu oraz szkoły w Bielinach i Rozwadach.

Przedszkole Samorządowe w Gielniowie mieści się w parterowej części budynku szkoły przy ul. Sportowa 4. W ubiegłym roku przeprowadzono kapitalny remont jednej sali zajęciowej przedszkola m.in.: wymieniono drzwi, przeprowadzono gruntowny remont sali, holu i korytarzy, wyremontowano i wyposażono łazienki w nowe sanitariaty. Doposażono placówkę w nowoczesne meble oraz zabawki.

Do przedszkola uczęszcza 66 dzieci, nad którymi opieka odbywa się w 3 oddziałach. W przedszkolu zatrudnionych jest 4 nauczycieli. Przedszkole posiada przestronne sale zajęć z dostępem do internetu, wyposażone m.in. w tablice i dywany interaktywne, które pozwalają na prowadzenie zajęć dydaktycznych na najwyższym poziomie. W przedszkolu odbywają się dla dzieci przedstawienia teatralne, koncerty muzyczne, zajęcia umuzykalniające, wycieczki, imprezy okolicznościowe oraz spotkania z ciekawymi ludźmi. W ofercie przedszkola znajdują się m. in. zajęcia logopedyczne, nauka języka angielskiego oraz zajęcia z nauki tańca.

W zespole zatrudnionych jest 27 nauczycieli, jeden pracownik administracji i 11 pracowników obsługi. Kadra pedagogiczna jest wykształcona, posiada odpowiednie kwalifikacje, dba o swój rozwój, zdobywając nowe kompetencje. Zatrudnieni specjaliści z zakresu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają uczniom pomocy zgodnie z zaleceniami zawartymi w opiniach i orzeczeniach, ponadto uczniowie jak i rodzice mają możliwość korzystania z gabinetu pedagoga szkolnego

Wszystkie szkoły dysponują bibliotekami, pracownikami komputerowymi z dostępem do internetu oraz dwie z nich halami sportowymi, na których organizowane są zajęcia w ramach lekcji wychowania fizycznego. Popołudniami i w dni wolne obiekty te udostępniane są wszystkim mieszkańcom gminy. Na terenie gminy wszyscy uczniowie w szkołach uczą się na jedną zmianę. Natomiast przedszkole i oddziały przedszkolne oferują miejsca dla wszystkich chętnych dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Szkoły i przedszkola tworzą i zapewniają bezpieczne warunki nauki, pracy, pobytu uczniów, podejmując działania mające na celu eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań uczniów. Olbrzymim osiągnięciem w wieloletniej pracy samorządowej jest stworzenie komfortowych warunków do nauki dla uczniów oraz pracy dla nauczycieli.

KULTURA

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie została utworzona w 1950 roku. Księgozbiór biblioteki wynosił 1257 woluminów a czytelników było 120.

Rok 2004 przyniósł bibliotece znaczne zmiany, stała się odrębną instytucją kultury w nowej siedzibie w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Gielniowie przy ulicy Szkolnej, gdzie działa na zasadach określonych przepisami prawa oraz statutu do obecnej chwili. Biblioteka jest instytucją kultury, która służy mieszkańcom gminy przez zaspakajanie i rozwijanie potrzeb czytelniczych oraz upowszechniania wiedzy i rozwojowi kultury. Biblioteka zajmuje 64 m² powierzchni budynku w bibliotece gromadzone i opracowywane są

zbiory biblioteczne dla dorosłych i dzieci. Księgozbiór wynosi 17180 woluminów. Czytelników zarejestrowanych w bibliotece jest 428. Biblioteka posiada w pełni skomputeryzowany księgozbiór co umożliwia czytelnikom przeglądanie zasobów bibliotecznych za pośrednictwem Internetu. Wyposażona jest w komputery oraz sprzęt multimedialny, który służy mieszkańcom gminy a zwłaszcza czytelnikom. Dzięki pozyskiwaniu środków od organizatora oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego co roku udaje się zwiększyć liczbę zakupionych książek co wpływa na uatrakcyjnienie zasobów bibliotecznych. Dokonywane coroczne zakupy książek, oparte są na wnikliwej analizie potrzeb i zainteresowań odbiorców biblioteki a także nieustannemu śledzeniu nowości wydawniczych. Podczas wyboru książek dokonuje się przeglądu literatury krajowej i zagranicznej podążając za trendami w literaturze. Dzięki temu w naszych zbiorach nie brakuje interesujących książek dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Biblioteka wyposażona jest również w system AKADEMIK skierowany dla uczniów a zwłaszcza studentów, który umożliwia wypożyczanie książek literatury naukowej przez Internet. Wzrost rangi biblioteki jest zauważalny dzięki każdorocznemu zwiększaniu się liczby korzystających z jej usług czytelników, a co za tym idzie wzrost czytelnictwa oraz liczby wypożyczonych woluminów.

Struktura Księgozbioru

Księgozbiór w woluminach na 2021 rok	Księgozbiór w woluminach na 2022 rok	Liczba wypożyczeń księgozbioru w 2021 roku	Liczba wypożyczeń księgozbioru w 2022 roku	Liczba czytelników w 2021 roku	Liczba czytelników w 2022 roku
16797	17180	7865	9375	418	428

W celu dalszego wzrostu czytelnictwa i popularności działań krzewiących kulturę w naszej małej ojczyźnie w bibliotece organizowane są różnego rodzaju konkursy; czytelnicze, ortograficzne oraz plastyczne. Biblioteka upowszechniając swe działania kulturowe organizuje wystawy regionalnych artystów np. malarskie i rzeźbiarskie, wernisaże oraz tematyczne spotkania dla dzieci i młodzieży.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie współpracuje z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy jak i powiatu. Celem tej współpracy jest łączenie kultury, promocja tradycji i tożsamości kulturowej, edukacja międzypokoleniowa. Uczestniczy oraz współtworzy wiele imprez okolicznościowych (święta państwowe, akcje ogólnopolskie, np. Narodowe Czytanie) oraz regionalnych (dożynki powiatowe i gminne, festyny). Ta różnorodność przedsięwzięć podejmowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Gielniowie wpływa na podniesienie kulturalnego i edukacyjnego poziomu lokalnej społeczności.

Sport

W skład infrastruktury sportowej gminy wchodzi: 2 hale sportowe – w Gielniowie i w Rozwadach oraz boisko „Orlik” i stadion, które znajdują się w Gielniowie. Hale sportowe i kompleks boisk „Orlik” funkcjonują przy szkołach, służą zarówno młodzieży podczas lekcji wychowania fizycznego, jak i mieszkańcom gminy.

Gminny Stadion w Gielniowie położony jest przy ul. Partyzantów 20, na co dzień użytkowany przez piłkarzy miejscowego klubu Orzeł Gielniów. Stadion posiada widownię mogącą pomieścić 150 osób. Do dyspozycji zawodników został oddany budynek, w którym mieści się m.in. szatnia.

W budżecie gminy rokrocznie przeznaczane są środki w wysokości 68 000 zł na dofinansowanie zadań w zakresie rozwoju sportu na terenie gminy. Środki przeznaczone są na organizowanie treningów i rozgrywek piłki nożnej dla mieszkańców gminy, oraz promowanie zdrowego stylu życia poprzez sport wśród dzieci i młodzieży w Gminie Gielniów. Celem działalności jest systematyczne szkolenie dzieci i młodzieży w zakresie piłki nożnej. Jednocześnie przez cały okres szkolenia trwa nabór nowych uczestników, co pozwala na podnoszenie poziomu sportowego zawodników oraz zachęca do szerokiego uczestnictwa w życiu społeczności sportowej. Dzięki środkom finansowym z budżetu gminy, klub mógł zakupić nowy sprzęt sportowy, nowe stroje piłkarskie, wymienić obuwie sportowe. Osobami odpowiedzialnymi za realizację zadań są trenerzy poszczególnych grup, mający odpowiednie uprawnienia do prowadzenia zajęć.

Od 2012 roku Gmina Gielniów bierze także udział w programie Lokalny Animator Sportu, dzięki któremu na boisku „Orlik” prowadzone są zajęcia sportowe przez Animatora zatrudnionego przez Urząd Gminy. Zajęcia te odbywają się sezonowo od wiosny do jesieni. Uczęszczają na nie dzieci przedszkolne oraz ze szkoły podstawowej. Zajęcia te cieszą się wysoką frekwencją chłopców jak i dziewczynek.

POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gielniowie działa od 1995 roku i jest jednostką organizacyjną Gminy Gielniów powołaną do realizacji w jej imieniu zadań własnych i zadań zleconych z zakresu pomocy społecznej. Zakresem działania obejmuje teren Gminy Gielniów tj. 30 wsi, w 19 sołectwach. Aktualnie w Ośrodku jest zatrudnionych 6 pracowników.

Ośrodek w ramach swych zadań udziela wsparcia osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych i własnym staraniem, przy wykorzystaniu własnych możliwości, nie są w stanie przezwyciężyć tych sytuacji.

W ramach wyznaczonych celów i zgodnie z kierunkami działań, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gielniowie :

- systematycznie podnosi jakość i dostępność realizowanych świadczeń,
- świadczy pracę socjalną, poradnictwo i interwencję kryzysową,
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych, uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,

- uzyskaniu świadczeń emerytalno – rentowych,
- udziela różnorodnych form wsparcia dla osób i rodzin z terenu gminy, jest to wsparcie finansowe i rzeczowe,
- realizuje usługi opiekuńcze,
- usługi asystenta rodziny w miejscu zamieszkania dla rodzin niewydolnych wychowawczo,
- pomaga osobom bezdomnym,
- pomaga osobom dotkniętym przemocą oraz osobom uzależnionym i współuzależnionym kierując je do Punktu Konsultacyjnego działającego przy Urzędzie Gminy w Gielniowie,
- kieruje osoby wymagające całodobowej opieki do domu pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gielniowie w ramach swojej działalności realizuje następujące programy:

- 1) Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym - pomoc w postaci paczek żywnościowych kierowana jest do osób, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej;
- 2) Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Gielniów na lata 2022-2024 - celem programu jest stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych w gminie Gielniów;
- 3) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Gielniów - oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2019-2023 celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie Gminy Gielniów oraz zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
- 4) Program wieloletni na lata 2019-2023 „Posiłek w szkole i w domu”,
- 5) Program „Opieka Wytchnieniowa”,
- 6) Program „Opieka 75+”.

Do najważniejszych zadań własnych gminy realizowanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej należy udzielanie wsparcia w postaci świadczeń pieniężnych, pomocy w formie posiłku, usług opiekuńczych, dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, wydatków związanych z opłatami za pobyt mieszkańców gminy Gielniów w DPS oraz pracy socjalnej – która prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, opłaty za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych. Rozwiązanie problemów socjalnych klientów Gminnego Ośrodka Pomocy

Społecznej w Gielniowie wymaga szerokiej współpracy z licznymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie Gminy Gielniów.

Do najważniejszych partnerów należą: szkoły z terenu Gminy Gielniów, szkoły pozamiejskowe, do których uczęszczają dzieci z terenu gminy, Komenda Powiatowa Policji w Przysusze, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przysusze, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przysusze, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, pielęgniarki środowiskowe, Powiatowy Urząd Pracy w Przysusze, Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów w Gielniowie, Zespół Interdyscyplinarny.

GOPS w Gielniowie realizuje zadania zlecone gminie w zakresie polityki prorodzinnej, do których zalicza się: świadczenia rodzinne, świadczenia rodzicielskie, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, Kartę Dużej Rodziny.

OPIEKA ZDROWOTNA

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom Gminy Gielniów zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gielniowie. Przychodnia realizuje bezpłatne świadczenia zdrowotne na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zapewnia pacjentom ciągły dostęp do świadczeń zdrowotnych w środowisku zamieszkania. W przychodni prowadzona jest poradnia ogólna, punkt szczepień, gabinet zabiegowy i gabinet pielęgniarki środowiskowej.

Przychodnia włącza się także w akcję profilaktyki zachorowań na grypę, zachęcając mieszkańców do szczepień profilaktycznych przeciwko grypie, zwłaszcza osób powyżej 65 roku życia.

Dużą popularnością cieszą się również organizowane systematycznie bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet, bezpłatne badania profilaktyczne w kierunku osteoporozy czy też bezpłatne badania słuchu i wzroku mieszkańców Gielniowa i okolicznych miejscowości.

Od 2020 roku przychodnia aktywnie włącza się w walkę z chorobą COVID – 19 wywołaną wirusem SARS-Cov-2, nie zamykając się przed pacjentami, kierując ich na testy, czy udzielając porad lekarskich.

W Gielniowie funkcjonuje Centrum Stomatologii, które wykonuje świadczenia stomatologiczne – ortodontyczne prywatnie jak i w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Ponadto w Gielniowie znajduje się punkt apteczny, zapewniający stały dostęp leków.

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY GIELNIÓW

1. Urząd Gminy w Gielniowie
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gielniowie
3. Centrum Usług Wspólnych w Gielniowie
4. Zespół Szkolno- Przedszkolny w Gielniowie
5. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bielinach
6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Rozwadach
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Gielniowie
8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gielniowie

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Na terenie Gminy Gielniów ważną funkcję pełnią także organizacje pozarządowe, które działają na rzecz lokalnej społeczności oraz rozwoju gminy.

Oprócz jednostek OSP do prężnie działających organizacji należą:

- Koło Gospodyń Wiejskich "Rozwadzianki plus" w Rozwadach,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Dziarskie Zgranie" w Brzezinkach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Snarkach "Zawsze razem",
- Koło Gospodyń Wiejskich w Bielinach "Lepsze Połówki",
- Koło Gospodyń Wiejskich w Sołtysach i Gościńcu,
- Koło Gospodyń Wiejskich "Nasze owoce" w Stoczkach,
- Koło Gospodyń Wiejskich z Jastrzębia "JASTRZĘBIANKI",
- Koło Gospodyń Wiejskich "Gielniowianki" w Gielniowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich " GOŹDZIKI " w Goździkowie,
- Stowarzyszenie "Z NADZIEJĄ W PRZYSZŁOŚĆ,"
- FUNDACJA PACZKA DO AFRYKI,
- LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA "WSZYSCY RAZEM",
- STOWARZYSZENIE "OPOCZYŃSKIE SMUGI",
- STOWARZYSZENIE "ROZWADZIANKI",
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI BIELINY "ODNOWA",
- STOWARZYSZENIE TOWARZYSTWO EDUKACYJNEGO "AD REM",
- STOWARZYSZENIE WIĄZOWNICA.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYGMINNA

Gmina Gielniów współpracuje z gminami w województwie mazowieckim w różnych dziedzinach życia społeczno- kulturalnego, szczególnie organizując wspólne spotkania i imprezy w których uczestniczą mieszkańcy z gmin objętych współpracą. Gmina Gielniów jest członkiem organizacji i stowarzyszeń skupiających samorządy o lokalnym oraz ogólnopolskim zasięgu:

1. Stowarzyszenie Związku Gmin Wiejskich RP
2. Stowarzyszenie Związku Samorządów Polskich
3. Lokalna Grupa Działania „Wszyscy Razem”.

NAJWIĘKSZE INWESTYCJE W GMINIE GIELNIÓW

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Galki, Wywóz

Umowa na realizację inwestycji została podpisana w marcu 2020 r., na kwotę 3 953 247,64 zł. Inwestycja obejmowała budowę 6 652,0 mb kanalizacji grawitacyjnej i 2 237,0 mb kanalizacji tłocznej. Pozwoliło to na wykonanie przyłączy do sieci dla 116 posesji. Realizacja zadania zakończyła się w sierpniu 2021 r. Środki w formie pożyczki na realizację inwestycji zostały pozyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z „Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”. Gmina będzie miała możliwość ubiegania się o umorzenie 50 % pożyczki.

Przebudowa placu zabaw w Gielniowie

W 2020 r. Stowarzyszenie "Z NADZIEJĄ W PRZYSZŁOŚĆ" zrealizowało projekt pn. Przebudowa ogólnodostępnego placu zabaw dla dzieci i młodzieży wraz ze ścieżką edukacyjno-historyczną dofinansowany w ramach PROW 2014-2022 Poddziałanie 19.2. Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Kwota zrealizowanego zadania 56 690,00 zł. Stowarzyszenie zrealizowało zakładane cele promocji zasobów i produktów lokalnych poprzez stworzenie przy placu zabaw trzech tablic przedstawiających życiorysy: bł. Władysława z Gielniowa, ks. Józefa Wójcika i Makarego Sieradzkiego. Są to osoby zasłużone nie tylko dla lokalnego społeczeństwa ale wyróżniły się również w historii naszego państwa. Lokalizacja tablic w obrębie placu zabaw daje możliwość zapoznania się najmłodszym mieszkańcom z historią regionu.

Budowa sieci kanalizacji i rozbudowa wodociągu w Brzezinkach

Inwestycja polegała na budowie 6 189,02 mb kanalizacji grawitacyjnej do której zostało podłączonych 97 gospodarstw domowych oraz rozbudowie sieci wodociągowej o 496,55 mb. Przetarg na realizację zadania został rozstrzygnięty w październiku 2021. Wartość zadania wyniosła 2 466 529,30 zł. Środki na realizację wskazanej inwestycji zostały pozyskane z programu na operacje typu „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”. Poziom pomocy finansowej wyniósł do 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu.

Przebudowa drogi gminnej Nr 330236W dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Wywóz-Gielniów.

Gmina uzyskała z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego dofinansowanie w ramach Funduszu Dróg Samorządowych 2021 środki w wysokości 50 000,00 zł na przebudowę drogi w miejscowości Wywóz-Gielniów. Wartość inwestycji to 165 840,90 zł.

Remont dróg gminnych

Przedmiotem inwestycji jest wykonanie robót budowlanych polegających na remontach dróg gminnych w miejscowościach położonych na terenie Gminy Gielniów. Wartość inwestycji to 4 999 480,57 zł. Zadanie jest finansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 95% wartości inwestycji. Wkład własny Gminy Gielniów stanowi 5 % wartości inwestycji. Łączna długość remontowanych odcinków to 10 km 474 m. W skład inwestycji wchodzi:

1. Remont drogi gminnej nr 330202W w miejscowości Bieliny
2. Remont drogi gminnej nr 330202W w miejscowości Jastrząb
3. Remont drogi wewnętrznej dz. nr ew. 1458 w miejscowości Bieliny
4. Remont drogi wewnętrznej dz. nr ew. 1561/1 w miejscowości Bieliny
5. Remont drogi gminnej nr 330204W w miejscowości Brzezinki
6. Remont drogi wewnętrznej dz. nr ew. 609 w miejscowości Brzezinki
7. Remont drogi gminnej nr 330225W w miejscowościach Brzezinki i Wywóz
8. Remont drogi gminnej nr 330226W w miejscowości Brzezinki
9. Remont drogi gminnej nr 330232W w miejscowości Mechlin
10. Remont drogi gminnej nr 330205W w miejscowości Marysin
11. Remont drogi gminnej nr 330233W w miejscowości Zygmuntów
12. Remont drogi gminnej nr 330207W i 330222W w miejscowościach Kotfin i Sołtysy
13. Remont drogi gminnej nr 330203W w miejscowości Wywóz
14. Remont drogi gminnej nr 330246W w miejscowości Wywóz

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Rozwady, Drynia, Snarki, Bochenka

Zadanie jest finansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 95% wartości inwestycji. Wkład własny Gminy Gielniów stanowi 5 % wartości inwestycji 9 629 205.06 zł. Sieć będzie posiadać następujące parametry techniczne:

- Długość sieci grawitacyjnej 13 971 mb.,
- Ilość przyłączy 301 szt.,
- Długość kanalizacji tłocznej 3288 mb.

Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Rozwady

Zadanie jest finansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 90% wartości inwestycji. Wkład własny Gminy Gielniów stanowi 10 % wartości inwestycji.

Przedmiotem inwestycji jest budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Rozwady w skład którego wchodzić będą boiska: do piłki nożnej, do koszykówki i piłki siatkowej; infrastruktura towarzysząca: oświetlenie, budynek sanitarno – szatniowy z przyłączami wod. – kan. oraz droga dojazdowa, miejsca postojowe i ciągi piesze. Boisko sportowe będzie obiektem ogólnodostępnym służącym miejscowej młodzieży do amatorskiego uprawiania sportu oraz dla dorosłych do rekreacji na świeżym powietrzu. Wartość inwestycji to 1 349 225,43 zł.

Modernizacja gminnego stadionu

Zadanie jest finansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 90% wartości inwestycji. Wkład własny Gminy Gielniów stanowi 10 % wartości inwestycji. Inwestycja polega na przebudowie budynku szatni, przebudowie trybuny i wymianie siedzisk, montażu oświetlenia LED boiska, remoncie ogrodzenia, przebudowie placu przy stadionie na parking, wymianie budek trenerskich, renowacji płyty boiska trawiastego, wykonaniu instalacji nawadniającej płytę boiska wraz z budową studni, wyodrębnieniu skwerów zieleni oraz nasadzeń roślinności. Wartość inwestycji to 1 955 700,00 zł.

OKREŚLENIE SZACUNKOWAYCH KOSZTÓW JEDNORAZOWYCH I STAŁYCH WPROWADZENIA ZMIANY STATUSU MIEJSCOWOŚCI GIELNIÓW

Zmiana statusu miejscowości Gielniów nie spowoduje wystąpienia kosztów stałych. Konieczne będzie wyłącznie poniesienie kosztów jednorazowych wprowadzenia zmian. Koszty jednorazowe dotyczyć będą zmian nazw organów samorządowych na pieczęciach i tablicach urzędowych. Szacunkowy koszt wprowadzenia zmian wyniesie około 8000 zł.

PODSUMOWANIE

Odzyskanie praw miejskich będzie dodatkowym impulsem dla mieszkańców Gielniowa jak i całej gminy do pracy na rzecz rozwoju nie tylko samego miasta ale i całej gminy. Gielniów jako miasto będzie mógł ubiegać się o wcześniej niedostępne fundusze przeznaczone na rozwój obszarów miejskich.

Miasto będzie stanowiło dodatkowy atut dla przedsiębiorców do inwestowania w naszej gminie.

Już dzięki funduszom otrzymanym w ramach „Polskiego Ładu” i innych programów pomocowych, które Polski Rząd kieruje również do małych gmin, możemy zauważyć znaczny wzrost rozwoju infrastruktury strategicznej w naszej gminie .

Rada Gminy Gielniów wyraża nadzieję, że przedstawione uzasadnienie, uwzględniające przesłanki historyczne, kulturowe, społeczno-gospodarcze i aktualny stan infrastruktury technicznej, jak też rozwój urbanistyczny oraz gospodarczy, stanowić będzie ważny element w podjęciu pozytywnej decyzji.

Nadanie na nowo miejscowości Gielniów statusu miasta będzie wyrazem szacunku dla jego przeszłości - ponad 400-letniej tradycji miejskiej - przerwanej represyjnym dekretem zaborcy po Powstaniu Styczniowym, będzie także wyrazem docenienia mieszkańców - ich bohaterskich i patriotycznych postaw wynikających z przywiązania do Ojczyzny, tej dużej i tej małej.

Będzie to także docenienie pozytywnych zmian, jakie dokonują się dzięki zaangażowaniu lokalnej społeczności w zakresie rozbudowy miejscowości.

Otrzymanie statusu miasta przez miejscowość Gielniów ziściłoby wielowiekową tęsknotę kolejnych pokoleń rodaków Gielniowa za odzyskaniem praw miejskich.

Do dziś niektórzy mieszkańcy Gielniowa zachowują tradycję posiadania praw miejskich, przy wychodzeniu z domu używają zwrotu „idę na miasto”.

Wobec wyżej przedstawionych faktów, wniosek jest konieczny i zasadny.

Wykaz załączników do wniosku :

1. Uchwała Nr XLVII.235.2023 Rady Gminy Gielniów z dnia 13 stycznia 2023 roku w sprawie podjęcia procedury związanej z nadaniem miejscowości Gielniów statusu miasta.
2. Uchwała Nr VIII/16/2019 Rady Gminy Gielniów z dnia 27 marca 2019 roku w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami.
3. Zarządzenie Nr 4.2023 Wójta Gminy Gielniów z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie przeprowadzenia z mieszkańcami Gminy Gielniów konsultacji dotyczących nadania statusu miasta miejscowości Gielniów.
4. Zarządzenie Nr 5.2023 Wójta Gminy Gielniów z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie powołania zespołu do spraw przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy Gielniów dotyczących nadania miejscowości Gielniów statusu miasta.
5. Zarządzenie Nr 6.2023 Wójta Gminy Gielniów z dnia 25 stycznia 2023 roku w sprawie powołania zespołu ds. opracowania wniosku o nadanie miejscowości Gielniów statusu miasta.
6. Obwieszczenie Wójta Gminy Gielniów z dnia 27 stycznia 2023 roku o przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy Gielniów w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Gielniów.
7. Protokół zawierający wyniki konsultacji społecznych odbytych w Gminie Gielniów od dnia 03.02.2023r. do 17.02.2023r. w sprawie wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów.
8. Pismo Głównego Geodety Kraju z dnia 14 marca 2023 roku potwierdzające zgodność przebiegu dotychczasowych granic Gminy Gielniów z rejestrem granic i powierzchni jednostek zasadniczego podziału terytorialnego kraju .
9. Mapa topograficzna Gminy Gielniów 1:50000.
10. Zaświadczenie Starosty Przysuskiego z dnia 14 marca 2023 roku potwierdzające powierzchnię obrębów ewidencyjnych Gminy Gielniów wraz z ich powierzchnią w ha oraz obręb ewidencyjny Gielniów oraz jego powierzchnię w ha.
11. Informacja o braku aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Gielniów.
12. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gielniów- płyta CD.
13. Uchwała Nr XVIII/73/2020 Rady Gminy Gielniów z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Gielniów na lata 2020 – 2029 – płyta CD.
14. Uchwała Nr XXII.102.2020 Rady Gminy Gielniów z dnia 4 września 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2020 – 2023 dla gminy Gielniów – płyta CD.
15. Uchwała Nr V/43/90 Rady Gminy w Gielniowie z dnia 14 września 1990 roku w sprawie ustalenia herbu Gminy Gielniów.
16. Kopia XIX-wiecznego przedruku dzieła Jana Długosza .
17. Kopia aktu odebrania praw miejskich Gielniowa.
18. Kopia fragmentu akt miasta.
19. Kopia notatki prasowej z 1910 roku.
20. Tłok pieczętny z 1847 roku.
21. Zdjęcie miejsca pamięci w Stefanowie.
22. Plakat z corocznych uroczystości w Stefanowie.

23. Poczta Gminy Gielniów.
24. Wykaz publikacji dotyczących Gminy Gielniów.
25. Zdjęcie budynku Urzędu Gminy w Gielniowie.
26. Zdjęcia budynków Zespołu Szkolno- Przedszkolnego w Gielniowie.
27. Zdjęcie PSP w Bielinach.
28. Zdjęcie PSP w Rozwadach .
29. Zdjęcie Gminnej Biblioteki Publicznej z siedzibą OSP w Gielniowie i LGD „Wszyscy Razem”.
30. Zdjęcie SP ZOZ.
31. Zdjęcie OSP w Rozwadach.
32. Zdjęcie OSP w Jastrzębiu.
33. Zdjęcie OSP w Snarkach.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1-3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 40) do właściwości Rady Gminy należy wystąpienie z wnioskiem o nadanie praw miejskich miejscowości.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach wymieniono niezbędne dokumenty, które należy dołączyć do wniosku.

W dniu 13 stycznia 2023 roku Rada Gminy Gielniów podjęła Uchwałę Nr XLVII.235.2023 w sprawie podjęcia procedury związanej z nadaniem miejscowości Gielniów statusu miasta.

Konsultacje przeprowadzone zostały w terminie od 3 lutego do 17 lutego 2023 roku.

Zbiorcze wyniki konsultacji wskazują na pozytywną opinię mieszkańców Gminy Gielniów, w kwestii nadania statusu miasta miejscowości Gielniów.

Zasadnym jest, aby Rada Gminy wystąpiła z wnioskiem do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody do dnia 31 marca 2023 roku.

W związku z powyższym uzasadnieniem przedstawiam uchwałę w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Gielniów.